

Slovački sud presudio protiv segregacije u obrazovanju

Zajedničko priopćenje za medije Amnesty Internationala i slovačkog Centra za građanska i ljudska prava

Zagreb, 16. siječnja 2012 - Prema sudskoj presudi, objavljenoj ranije ovog mjeseca, Osnovna škola u slovačkom naselju Šarisské Michaľany u regiji Prešov mora desegregirati romske razrede, navode Amnesty International i slovačka nevladina organizacija Centar za građanska i ljudska prava.

Ovom značajnom presudom, donesenom 5. prosinca 2011., Okružni sud Prešova utvrdio je da je škola diskriminirala romsku djecu podučavajući ih u odvojenim razredima, a da za to nije imala pravne osnove.

„Po prvi put sud u Slovačkoj osudio je rasprostranjenu i nezakonitu praksu segregacije romske djece u obrazovanju, koja utječe na živote tisuća djece i zarobljava ih u krugu siromaštva i diskriminacije,“ izjavila je Barbora Černušakova, stručnjakinja Amnesty Internationala za Slovačku.

„Romska djeca u osnovnoj školi u Šarisské Michaľanyju novo polugodište započet će u segregiranim razredima, ali to ne smije biti dugotrajno. Škola mora provesti razmjestaj bez odgode kako bi i oni mogli uživati obrazovne standarde kao i djeca u integriranim razredima,“ izjavio je Stefan Ivanco iz Centra za građanska i ljudska prava.

Godinama je osnovna škola u Šarisské Michaľanyju organizirala odvojene razrede na drugom katu zgrade, koje su pohađala isključivo djeca romskog podrijetla. Ova situacija je dodatno pogoršana u školskoj godini 2008./2009. kad je škola u odvojene razrede premjestila svu preostalu romsku djecu koja su pohađala integrirane razrede s djecom iz većinske populacije.

Sudski postupak protiv škole pokrenuo je Centar za građanska i ljudska prava u lipnju 2010. Centar je tvrdio da segregacija romske djece obrazovanjem u odvojenim razredima predstavlja ozbiljan oblik diskriminacije na temelju njihovog etničkog porijekla i kršenje njihovog prava na obrazovanje bez diskriminacije. Amnesty International se uključio u slučaj podnošenjem pisanog izvještaja kojim je ukazao da je odvajanje romske djece u segregirane romske razrede kršenje prava na jednako postupanje kao i na zabranu diskriminacije u skladu s međunarodnim pravom.

Okružni sud Prešova odbacio je tvrdnje škole da je obrazovanje romske djece, socijalno ugroženog porijekla, u odvojenim razredima jedini način da se omogući jednaka kvaliteta obrazovanja za sve učenike. Škola je tvrdila da su odvojeni razredi stvoreni kako bi se učiteljima omogućio individualniji pristup podučavanju te djece. Međutim, škola nije predočila dokaze o prednostima obrazovanja romske djece u odvojenim razredima, kao ni objašnjenje jesu li takve mjere samo privremene, ili su dugoročne.

Nadalje, ukazivanjem na brojne međunarodne i regionalne standarde ljudskih prava, uključujući presude Europskog suda za ljudska prava, Okružni sud utvrdio je da segregacijom u obrazovanju škola krši obveze države u zaštiti ljudskih prava. Škola razmatra treba li podnijeti žalbu na odluku suda.

„Uprava škole mora ukloniti sve oblike segregacije i zamijeniti ih inkluzivnim obrazovanjem. To će biti izazovan zadatak, ali nema drugog rješenja kojim bi se u potpunosti ostvarila prava svih učenika u školi. Rado ćemo pomoći školi u formiranju i provođenju internog desegregacijskog plana u skladu s odlukom suda,“ izjavio je Stefan Ivanco iz Centra za građanska i ljudska prava.

„Posljedice sudske odluke idu puno dalje od osnovne škole u Šarisské Michaľanyju. To je poziv svim školama u Slovačkoj da prihvate inkluzivno obrazovanje temeljeno na etničkoj, kulturnoj i socijalnoj različitosti djece. Inkluzivno obrazovanje u multietničkom okruženju uči ih da budu društveni, tolerantni, obazrivi i odgovorni u društvu koje je po prirodi različito.“

„Sve osnovne škole moraju razviti individualni pristup podučavanja koje ne isključuje niti jedno dijete iz obveznog obrazovanja. Državne i lokalne vlasti u tome ih moraju podržati, u skladu s domaćim i međunarodnim obvezama.“

Amnesty International i Centar za građanska i ljudska prava godinama su slovačkoj vladi izražavali svoju zabrinutost zbog ukorijenjene diskriminacije i segregacije romske djece u slovačkim školama. U rujnu 2010., Amnesty International je slovačkoj vladi predložio niz mjera koje bi osigurale da se zabrana segregacije provodi u praksi.

„Sudska odluka protiv segregacije u obrazovanju na temelju etničkog porijekla u jednoj školi mora potaknuti slovačke vlasti na akciju. Nakon ostavke vlade u studenom 2011., sve političke stranke koje će formirati novu vladu nakon izbora u ožujku moraju se obvezati da će iskorijeniti diskriminaciju i segregaciju u školama u cijeloj zemlji,“ izjavila je Barbora Černušakova iz Amnesty Internationala.

„Stvarne promjene nema bez iskrene političke volje. Nova slovačka vlada preuzima odgovornost za eliminaciju diskriminatornih prepreka i za uspješno uključivanje romske djece u obvezno obrazovanje.“

Amnesty International (AI) je globalni pokret od oko 3 200 000 članova, podržavatelja i aktivista u više od 150 zemalja svijeta. Nezavisni smo od bilo koje vlade, političke ideologije, ekonomskih interesa ili vjere te se financiramo isključivo od donacija i članarina. AI poduzima akcije u cilju zaštite i promicanja ljudskih prava. Amnesty International Hrvatske (AIH) dio je Amnesty Internationala. Amnesty Internationalu dodijeljena je Nobelova nagrada za mir 1977.g., a 1978., na tridesetu godišnjicu Opće deklaracije o ljudskim pravima, UN-ova nagrada za ljudska prava. Razvoj Amnesty Internationala Hrvatske započinje 1993.g. osnivanjem lokalne grupe u Zagrebu, a Ured AIH djeluje od 1995.godine.

Za detaljnije informacije obratite se uredu AIH na broj telefona 01/ 4812 573 ili na e-mail: voamacic@amnesty.hr